

PRZESTRZEŃ MA ZNACZENIE /

rola pustej przestrzeni w plakacie naukowym

Plakat naukowy a projektowanie

Plakat naukowy jest czasem postrzegany jako podrzędna forma prezentacji naukowej, ponieważ według niektórych warstwa wizualna plakatu doceniana jest w większym stopniu niż jego treść (Rowe i Ilic, 2009; D'Angelo, 2010). Jednak zrozumienie i zastosowanie zasad projektowania graficznego w plakacie naukowym może dostarczyć dwóch rodzajów korzyści:

1. praktyczne – przyciągnięcie i utrzymanie uwagi odbiorców;
2. merytoryczne – pomoc w komunikacji treści.

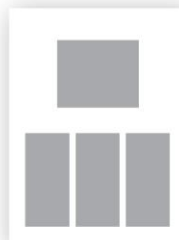
Wizualna gramatyka i kompozycja

Drugi rodzaj korzyści opiera się między innymi na koncepcji **wizualnej gramatyki**, wedle której elementy wizualne przekazują znaczenie w sposób podobny do języka, i tak jak język posiadają swoją gramatykę – zasady ich zastosowania i prezentacji, które mają wpływ na wyrażany przez nie sens (Kress i Van Leeuwen, 2006; D'Angelo, 2010).

Komunikatywność elementów wizualnych można łatwo pokazać na zasadach kompozycji. Teoretycy designu są pod dużym wrażeniem zasad **teorii percepcji Gestalt**, według których postrzegamy elementy kompozycji całościowo, w zależności od ich otoczenia oraz relacji z innymi elementami (Landa, 2018; Dabner, Stewart i Vickress, 2017). Idąc tym tropem, w każdym projekcie – także plakacie naukowym – znaczenie mają nie tylko konkretne elementy, ale też sposób, w jaki układają się w całość – ich „**logika integracji**” (Kress i Van Leeuwen, 2006). Aby pokazać, jak **kompozycja** może komunikować znaczenie, jako przykład wybrany został element, którego waga jest najczęściej niedostrzegana – **pusta przestrzeń**.

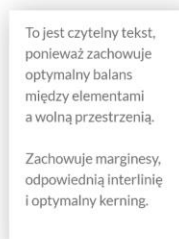
Pusta przestrzeń

W projektowaniu graficznym pustą przestrzeń nazywa się **przestrzenią negatywną** lub **białą**. Autorzy plakatów konferencyjnych często nie doceniają jej znaczenia i próbują zapełnić całą dostępną przestrzeń tekstem, tabelami, zdjęciami, etc., co prowadzi do wizualnego chaosu i paradoksalnie wcale nie sprzyja przekazywaniu informacji. Można temu przeciwdziałać używając pustej przestrzeni tak, aby pomagała ona zakomunikować sens przekazywanej treści. Przykłady tego, jak można to osiągnąć, zaprezentowano po prawej stronie.

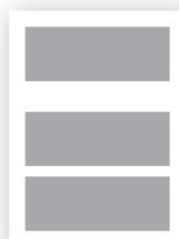
Podkreślenie istoty

Im więcej pustej przestrzeni wokół elementu, tym bardziej przykuwa on uwagę i tym bardziej istotny się wydaje. Jeżeli jest do tego także większy niż pozostałe elementy, efekt wagi jest jeszcze silniejszy.

Czytelność

Dzięki odpowiedniemu balansowi między elementami kompozycji a przestrzenią między nimi, projekt jest czytelny i przejrzysty. W przypadku tekstu to optymalne interlinia, kerning i rozmiar marginesów.

Grupowanie

Pusta przestrzeń między elementami działa jak ramy: oddziela je od siebie, ale także łączy. Elementy bliżej siebie odbierane są jako bardziej ze sobą powiązane niż te, pomiędzy którymi odstęp jest większy.

Oddech

Pusta przestrzeń jest także miejscem „odpoczynku”, „oddechu”. Dzięki niemu unika się poczucia natłoku informacji u odbiorcy, który może bardziej efektywnie skupić się na treści, jaką autor chce przekazać.

Ilustracja 1
Zastosowanie pustej przestrzeni
w plakacie naukowym

BIBLIOGRAFIA:

- Dabner, D., Stewart, S., & Vickress, A. (2017). *Graphic design school: the principles and practice of graphic design*. John Wiley & Sons.
- D'Angelo, L. (2010). Creating a framework for the analysis of academic posters. *Language Studies Working Papers*, 2, 38-50.
- Kress, G., & Van Leeuwen, T. (2006). *Reading images: The grammar of visual design*. Routledge.
- Landa, R. (2018). *Graphic design solutions*. Cengage Learning.
- Rowe, N., & Ilic, D. (2009). What impact do posters have on academic knowledge transfer? A pilot survey on author attitudes and experiences *BMC medical education*, 9(1), 1-7.